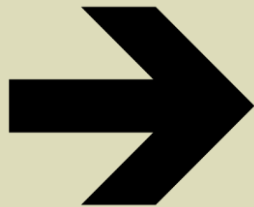

Det mångspråkiga gymnasiebiblioteket och IB:s roll

Stockholm, 2014-11-28
Charlotte Goobar

Internationella biblioteket (IB)

- Uppdrag/finansiering från Stockholms stad, Stockholms län och landsting, staten/KB
- Publikt bibliotek, Stockholm
- Lånecentral & nationellt kompetenscenter

Nationellt uppdrag från KB

Uppdrag 2015:

- Lånecentral för landets folkbibliotek.
- Berika LIBRIS katalog med poster för mångspråkig media.
- Metodutveckling, konsultativt stöd och kompetensutveckling kring att arbeta med mångspråkiga medier för folk- och **gymnasiebibliotek**.
- Utveckla nationellt och internationellt samarbete i frågan.
- Kommunicera verksamhet och resultat till svenska bibliotek.

Kompetenscenter

Konsultativt stöd

- Föreläsningar om litteratur från olika länder
- Barnboksveckan
- Konferenser/informationsdagar
- Interbib.se
- Daglig vägledning och kommunikation

Mångspråkigt arbete på gymnasiebibliotek

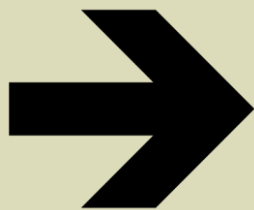
”Svårt, intressant och betydelsefullt!”

Formulera, formalisera och dokumentera!

TIPS!

Uppdrag gymnasiebibliotek

Konsultativt stöd, metod- och kompetensutveckling som stöd för elevernas **lärande** och **måluppfyllelse**

...och samarbete &
nätverk!

Samarbete för kunskaps-
och metodutveckling!

Mångspråkigt gymnasiebiblio... Medlemmar Evenemang Foton Filer Sök i den här gruppen

Inlägg Foto/filmklipp Fråga Evenemang

Skriv något ...

SENASTE HÄNDELSENA

Peter Tingsholm Rydén
den 27 oktober kl. 14:33

En elev var här och sökte för sin mammas räkning (mamman är synskadad). Det som önskades var något som översatte ord från persiska till svenska med ljud. Som ett lexikon fast i ljudformat. Hur går jag vidare?

OM 136 medlemmar

Offentlig grupp

Det här är en grupp för alla gymnasiebibliotekarier och andra som är intresserade av mångspråksf... Visa mer · Redigera

136 medlemmar (1 nya) · Bjud in via e-post

Lägg till personer i grupp

Vad handlar den här gruppen om?
Ange taggar

Facebookgrupp:

Mångspråkigt gymnasiebibliotek

TIPS!

TIPS!

Studiehandledningswikin

Hjulstaskolans bibliotek, Stockholm

Hjälp till att sprida!

Internationella biblioteket

Samarbete inom skolan och kommunen!

- Utveckla mångspråksarbetet tillsammans...
 - Inom skolan
 - Med folkbiblioteket
 - Med skolbibliotekscentral

Uppdrag gymnasiebibliotek - Varför?

- Lagar, riktlinjer och styrdokument
 - Språklagen
 - Ämnet Modersmål
- Forskningen ger stöd för det mångspråkiga skolbiblioteket

Modersmålets betydelse för individen, lärandet och samhället

- Viktigt för identitet och självkänsla
 - lättare formulera och förmedla tankar & känslor.
 - Relationer till föräldrar och släkt
 - Språk kulturbärare, länk till kulturell bakgrund
- Nyttoaspekter
 - Språkinläringen
 - Bättre resultat i alla ämnen
 - Samhällsperspektivet

Enkät

Mångspråkigt gymnasiebibliotek 2014

- Del i kartläggning av nuläget
- Utmaningar?
- Hur ska IB utveckla sitt samarbete med gymnasiebiblioteken?
- Rapport/handledning
- Dra nytta av resultatet i pilotprojekt 2015.

Enkätundersökning – HUR?

- Insamling av information vid möten med gymnasiebibliotekarier i 4 län
- Utmaningar - Idéer och framgångsfaktorer?

Kategorier/teman workshop

- **Inköpsvägledning/urval**
- **Inköpskanaler/utbud**
- **Samarbeten/kommunikation/nätverk**
- **Övrigt**
 - Ekonomi/budget/anslag
 - svensk- resp engelskundervisning i fokus
 - Tidsbrist
 - Utrymmesbrist
 - Många språk som talas av få elever
 - Föränderligheten

Webbenkäten

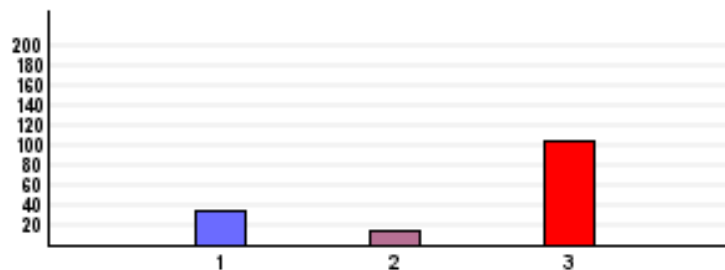
- Frågor baserade på huvudteman från förarbetet
- Många fler och mer detaljerade frågor
- Syfte fördjupa och bredda undersökningen
- Alla län som ej deltog i workshops
- 152 svar = 68 %
- Ca 210 svar inkl. förarbetet

Kunskap om vilka modersmål eleverna har?

69 % Delvis, 22,5 % Ja, 8,5% Nej

4. Känner du till vilka modersmål som finns på skolan där du arbetar?

■ (1) Ja	34 22,4%
■ (2) Nej	13 8,6%
■ (3) Delvis	105 69,1%

Information om språk på skolan genom: eleverna 60,5%, lärare på introduktionsprogrammen 47,5 % och modersmåslärare 27,5 %

5. Om du svarade Ja eller Delvis på fråga 4: Hur, av vem/vilka får du reda på vilka modersmål eleverna på skolan har?

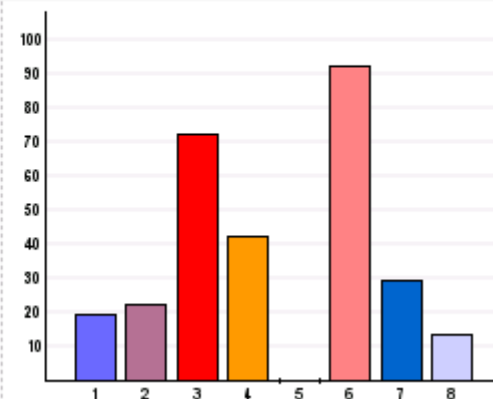
Antal svar på frågan: 139

Välj bland exemplen. Du kan ange flera alternativ.

☐ (1) Skolledningen	19	12,5%
☐ (2) Skolans administration	22	14,5%
☐ (3) Lärare/handledare på introduktionsprogrammen	72	47,4%
☐ (4) Modersmåslärare	42	27,6%
☐ (5) Stadsdelsförvaltningen	0	0%
☐ (6) Eleverna	92	60,5%
☐ (7) På annat sätt	29	19,1%
☐ (8) Antal som ej svarat	13	8,6%

På annat sätt:

Ja/ frågar

139 svar

TIPS!

Koll på språkgrupper i skolan

- Kartlägga språkgrupper i skolan bra grund för mångspråksarbetet.
- Formalisera kartläggningen - Utforma en strategi
- Samarbeta med behörig för administrativa systemet (tex Bosko) där elevernas språk registreras
- Lägg in språk i sökbart fält i elevens låntagarkonto om möjligt

Medier på andra språk än svenska, engelska eller moderna språk i biblioteket?

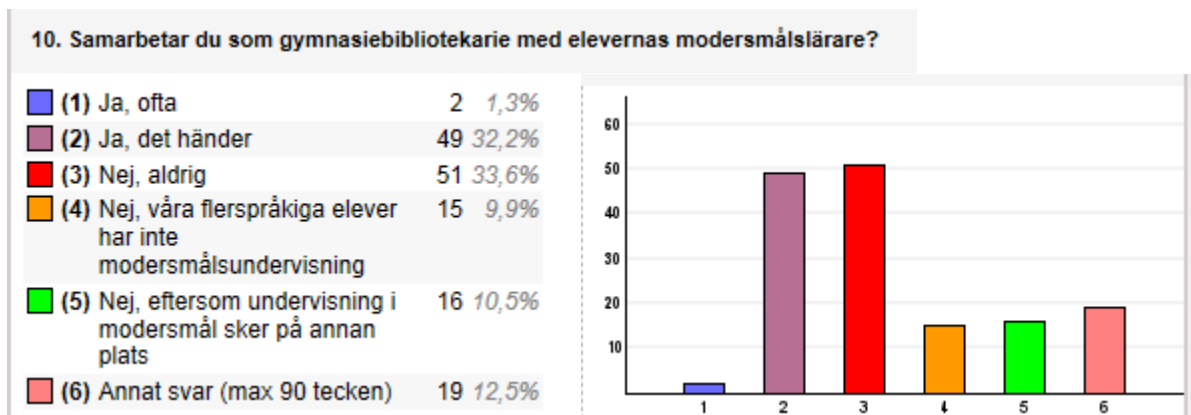
45,5% Nej, inga alls

Varför inte mångspråkigt bestånd?

- Ingen **efterfrågan** från elever eller pedagoger
- **Ekonomiska** prioriteringar
- Svårt veta **vad** köpa – och **var**
- Andra argument:
 - Utrymmesbrist,
 - Svenska och Engelska prioriteras
 - Tidsbrist
 - Stor spridning på olika språk och stor variation över tid

Samarbete inom skolan: modersmåslärare

33,5% Nej, aldrig, 32% Ja, det händer, 1,5% Ofta

”Har hjälpt någon modersmåslärare med kopiering, men de frågar tyvärr inte efter hjälp hos oss än”

”De använder sig av bibliotekskalen för undervisning, datoranvändning samt utskrifter.”

”Bland annat har vi ungdomsböcker på Thai eftersom vi har jobbat nära modersmåsläraren i Thai.”

Samarbete med folkbiblioteket

- 30% samarbetar med folkbiblioteket
- Enstaka lån, depositions lån, fjärrlån

Önskat stöd från IB

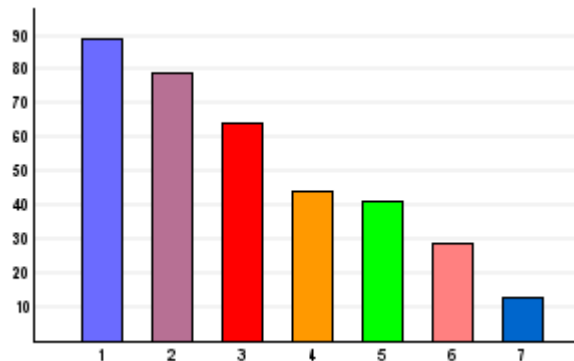
1. Litteraturvägledning
2. Inköpsvägledning
3. Kompetensutveckling
4. Praktiskt stöd
5. Nätverk

27. Vilken typ av tjänster och stöd anser du att gymnasiebiblioteket behöver från Internationella biblioteket?

Antal svar på frågan: 139

Du kan ange flera alternativ, men prioritera gärna de allra viktigaste.

	(1) Litteraturvägledning (tex bokpresentationer, tipslistor mm)	89	58,6%
	(2) Inköpsvägledning/inköpskanaler	79	52,0%
	(3) Kompetensutveckling/teoretiskt stöd med tema flerspråkighet och lärande	64	42,1%
	(4) Praktiskt stöd (tex informationsmaterial, skyltar, knubbetiketter, språk- och signumlistor mm)	44	28,9%
	(5) Nätverk	41	27,0%
	(6) Annat stöd (max 90 tecken)	29	19,1%
	(7) Antal som ej svarat	13	8,6%

Önskemål Kompetensutveckling

- Litteratur- och urvalsvägledning 65 %
- Inköpsvägledning och inköpskanaler 58,6 %
- Digitala resurser/elektroniska medier 48%
- Läs- och skrivnedsättningar hos elever med annat modersmål än svenska 31,6%

Inköp

Språk som köps in:

arabiska, persiska, somaliska, spanska, ryska, thai och polska, turkiska, serbiska, bosniska, kroatiska

30. Om du svarade ja på fråga 29: Vilka olika språk köper ni medier på till skolbiblioteket?		Antal svar på frågan: 50	
Du kan ange flera språk och även använda svarstilläggsrutan för språk som ej är listade.			
	(1) Arabiska	33	21,7%
	(2) Bosniska	8	5,3%
	(3) Kroatiska	8	5,3%
	(4) Persiska	30	19,7%
	(5) Polska	12	7,9%
	(6) Ryska	22	14,5%
	(7) Serbiska	10	6,6%
	(8) Somaliska	27	17,8%
	(9) Spanska	22	14,5%
	(10) Thai	18	11,8%
	(11) Turkiska	11	7,2%
	(12) Andra språk, max 90 tecken	32	21,1%
	(13) Antal som ej svarat	102	67,1%

Kategorier/teman enkäten

- **Inköpsvägledning/urval**
- **Inköpskanaler/utbud**
- **Samarbeten/kommunikation/nätverk**
- **Övrigt**
 - Ekonomi/budget/anslag
 - svensk- resp engelskundervisning i fokus
 - Tidsbrist
 - Utrymmesbrist
 - Många språk som talas av få elever
 - Föränderligheten

Exempel på lokala och nationella samarbeten och samordning

- Mångspråk i skolbiblioteket – Stockholm
- IDA-projektet – Västerås
- Lokala depåbibliotek – Växjö
- Modersmålsbiblioteket – Mölndal

Enkäten bara början!

Idéer, förslag, funderingar eller samarbete?

charlotte.goobar@stockholm.se

ib.ssb@stockholm.se

TIPS!

Kungliga bibliotekets stödmaterial kring skolbiblioteksutveckling

”Att arbeta med mångspråkighet i skolbiblioteket”
Samarbeten m.m.

Inköp av mångspråkiga medier

56 svar

- Btj: 43 st = 28,3%
- Bokus: 18 st = 11,8 %
- Läromedia: 13 = 8,6 %
- Adlibris: 12 = 7,9 %

Magnus Persson

”Kulturella vändningen”

- Mångkulturella samhället
- Ny medieteknologi

Läsa mer - litteraturlista

- *Det hänger på språket*, Studentlitteratur, 2006
- *Det mångspråkiga biblioteket*, BTJ förlag, 2012
- *Flerspråkighet : en forskningsöversikt*, Vetenskapsrådet, 2012
- Gustafsson Chen, Anna: *Utmaning och inspiration*, Stockholms stadsbibliotek, Internationella biblioteket, 2011
- *Läsförståelse i teori och praktik*, Studentlitteratur, 2008
- *Svenska som andraspråk - i forskning, undervisning och samhälle*, Studentlitteratur, 2013
- *Skolbibliotek*, Kungl. biblioteket, 2012
- Persson, Magnus, *Varför läsa litteratur?*, Studentlitteratur, 2007

Läsa mer - länkar

- Central medieförsörjningsplan
<http://interbib.se/sv/om-oss/var-verksamhet>
- IDA
<http://www.idaenheten.se/>
- Interbib.se
<http://www.interbib.se/>
- Modersmålsbiblioteket
<http://www.bolla.se/projekt/projektarkiv/Modersmalsbiblioteket/>
- Mångspråk i skolbiblioteket
<http://www.stockholm.se/medioteket>
- Mångspråksbloggen (Btj)
<http://mangspraksbloggen.wordpress.com/>
- Studiehandedningswikin
<https://studiehandedning.wikispaces.com/>
- Skolbibliotek Växjö
<http://skolbibvaxjo.blogspot.se/>

Sajttips

- Lyrikline
<http://www.lyrikline.org/>
- European word translator
<http://ukdataexplorer.com/european-translator/>
- Lingro
<http://lingro.com/>
- Open culture
<http://www.openculture.com/>
- Manybooks
<http://manybooks.net/>
- Gutenberg
<http://www.gutenberg.org/>